

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUT- SKOTTETS BETÄNKANDE 24/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av de bestämmelser i lagen om statens pensioner som gäller rehabilitering

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 november 2003 en proposition med förslag till ändring av de bestämmelser i lagen om statens pensioner som gäller rehabilitering (RP 115/2003 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

- överinspektör Heli Backman, finansministeriet
- branschdirektör Timo Laitinen och biträdande direktör Marjatta Pihlaja, Statskontoret
- förhandlingschef Seppo Väänänen, Palkan-saajajärjestö Pardia ry
- ekonomi- och socialpolitisk sekreterare Ilkka Alava, Statens samorganisation rf.

Sakkunniga

Utskottet har hört

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att lagen om statens pensioner ändras så att för statskontoret föreskrivs en skyldighet att ordna yrkesinriktad rehabilitering för personer i fråga om vilka sjukdom, lyte eller kroppsskada medför risk för arbetsförmåga på det sätt som avses i lagen om statens pensioner. Förmånstagare ska ha rätt till yrkesinriktad rehabilitering, och förutsättningarna för denna rätt anges i lagen. Det föreskrivs även att förmånstagarna har möjlighet att söka ändring i ett beslut som statskontoret fattat gällande rätten till yrkesinriktad rehabilitering.

En bestämmelse om delrehabiliteringspenning föreslås bli fogad till lagen om statens pensioner. Dessutom föreslås att rätten till invalidpension enligt lagen om statens pensioner skall uppkomma efter att rätten till rehabiliteringspenning för tiden i yrkesinriktad rehabilitering har upphört.

De föreslagna ändringarna motsvarar de ändringar som genomförts i arbetspensionslagarna inom den privata sektorn.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2004.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen nödvändig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

I enlighet med propositionen ska yrkesinriktad rehabilitering och den ersättning som betalas för rehabiliteringsperioden utvecklas som en del av den aktuella pensionsreformen. Målet med propositionen är att understryka att den yrkesinriktade rehabiliteringen är primär i förhållande till invalidpension och att därmed förlänga den tid som den statsanställda stannar kvar i arbetslivet. Propositionen förbättrar statstjänstemännens och de statsanställdas ställning, eftersom rätten till rehabilitering uppkommer redan när en arbetstagare hotas av arbetsoförmåga och den yrkesinriktade rehabiliteringen alltså kan sättas in på ett tidigare stadium. Propositionen ger dem som anhåller om rehabilitering ett bättre rättskydd, eftersom besluten hädanefter får överklagas.

Utskottet har tidigare godkänt motsvarande ändringar i pensionslagarna för den privata sektorn samt i den kommunala pensionslagen. Utskottet har i sina betänkanden (ShUB 48/2002 rd

och ShUB 8/2003 rd) beträffande pensionsreformerna understrukt speciellt företagshälsovårdens centrala roll när det är fråga om att uppfylla de mål som ställs i propositionen. Utskottet vill fästa uppmärksamhet vid att målet att arbetstagarna stannar längre kvar i arbetslivet kan nå endast om arbetsplatserna lär sig att identifiera risker för arbetsoförmåga och att vara genuint intresserade av att förebygga nedsatt arbetsförmåga och hantera handikapp på rätt sätt. Utskottet poängterar att i synnerhet äldre arbetstagares möjligheter till rehabilitering bör tryggas, så att de kan stanna längre kvar i arbetslivet.

Utskottet understryker vikten av att effekterna av reformen av yrkesinriktad rehabilitering följs upp och bedöms också för de statsanställdas del. Rehabiliteringen ska bedömas även i resultathänseende för att innehållet i rehabiliteringen ska kunna utvecklas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 3 december 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löf /sv
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Aila Paloniemi /cent
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /cent
Osmo Soininvaara /gröna
Tapani Tölli /cent
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäin /sd
ers. Jaana Ylä-Mononen /cent.

Utskottssekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.